Uniwersytet Rzeszowski

Wydział Sztuk Pięknych

Rzeszów 2026

Promotorka:

dr hab. Jadwiga Sawicka, prof. UR

Promotor pomocniczy:

dr Krzysztof Pisarek

Skrócony opis pracy doktorskiej (streszczenie)

Łukasz Kuśnierz

Przedobraz – między światłem a materią

Wersja polska

Rozprawa doktorska *Przedobraz. Między światłem a materią* stanowi artystyczno-badawcze studium poświęcone fotografii rozumianej nie tylko jako medium rejestracji obrazu, lecz przede wszystkim jako proces zachodzący pomiędzy światłem, czasem, przestrzenią i materią. Punktem wyjścia pracy jest autorskie pojęcie *przedobrazu*, definiowane jako faza poprzedzająca utrwalenie obrazu fotograficznego, moment przejściowy pomiędzy niewidzialnym a widzialnym, pomiędzy światłem a jego materialnym zapisem.

Projekt został zrealizowany z wykorzystaniem techniki *camery obscury* w opuszczonych i zdegradowanych przestrzeniach, często związanych z pamięcią dawnych mieszkańców oraz doświadczeniem przemijania. Zaciemnione pomieszczenia stawały się tymczasowymi komorami światła, w których obrazy świata zewnętrznego pojawiały się na ścianach jako efemeryczne projekcje. Wybrane fragmenty tych obrazów były utrwalane na papierze światłoczułym, tworząc unikatowe odbitki będące zapisem konkretnego miejsca, czasu i warunków ekspozycji.

Istotnym elementem projektu były również spotkania i rozmowy z osobami związanymi z fotografowanymi przestrzeniami. Dzięki nim możliwe było wejście do miejsc niedostępnych, opuszczonych lub pozostających poza społecznym obiegiem. Relacje te pozwalały odkrywać pamięć miejsc oraz kontekst ich historii, stając się integralną częścią procesu twórczego. Realizacji fotografii towarzyszyła także dokumentacja cyfrowa i filmowa, rejestrująca przebieg pracy oraz doświadczenie obecności w danej przestrzeni.

Odwołuje się do historii fotografii, refleksji nad światłem oraz filozoficznych interpretacji obrazu. Ważnym punktem odniesienia są koncepcje Junko Theresy Mikuriyi, Susan Sontag, Rolanda Barthesa, Gastona Bachelarda, Viléma Flussera oraz Rosalind Krauss. Praca analizuje fotografię jako ślad obecności, proces materialny i doświadczenie cielesne, podkreślając znaczenie niedoskonałości, błędu oraz fizycznego kontaktu światła z materią. Rozprawa łączy praktykę artystyczną z refleksją teoretyczną, proponując autorskie spojrzenie na fotografię jako medium kontemplacji, pamięci i doświadczenia przestrzeni.